

JAARVERSLAG 2024

Als je geen voetgangers hebt, dan heb je geen stad (of dorp)

Doel van de Voetgangersbeweging is de voetganger als verkeersdeelnemer op nummer één in het mobiliteitsbeleid te zetten. De voetganger verdient een prominente rol bij het verbeteren van een gezonde en inclusieve leefomgeving.

De Voetgangersbeweging streeft ernaar een zodanige positie te verwerven dat zij door de overheid als serieuze partij wordt gezien bij het ontwikkelen van mobiliteitsbeleid en bij het opstellen van plannen voor het verbeteren van de fysieke leefomgeving. Daarbij behartigen wij de belangen van zowel het functionele lopen naar de winkel, het gezondheidscentrum of de bushalte, het recreatieve lopen, het sportieve lopen als het verblijven en spelen in de openbare leefomgeving. Veel van de activiteiten in het verslagjaar hebben hiermee te maken gehad en hebben positief bijgedragen aan het gestelde doel.

Veel mensen lopen, maar krijgen daar te weinig ruimte voor.

De Voetgangersbeweging is van mening dat de wetgeving in Nederland meer zou moeten worden afgestemd op de wetgeving in Vlaanderen en Duitsland. In die landen is bij wet bepaald dat voertuigen (dus ook fietsen) ruimte moeten bieden aan, en voldoende afstand moeten houden tot voetgangers. In Nederland wordt juist de voetganger geacht ruimte te maken voor het andere verkeer, en die moet daartoe aan de uiterste kant van de rijbaan of fietspad, of zelfs in de berm gaan lopen.

Contacten en samenwerking

Gedurende het verslagjaar werd overleg gevoerd met aanverwante organisaties om zowel afstemming als samenwerking te onderzoeken. Uitvoerige besprekingen werden gevoerd met het bestuur van VoetgangersVereniging Nederland om tot een nadere organisatorische samenwerking te komen, maar dat heeft helaas niet tot het gewenste resultaat geleid.

Verder was er contact met het Platform Gehandicapten, Rover, Fietzersbond, MENSenSTRAAT, en Wandelnet. Ook werd deelgenomen aan enkele bijeenkomsten van Kennisplatform CROW en aan relevante congressen binnen Nederland en Vlaanderen.

Met vergelijkbare organisaties in het buitenland werden contacten gelegd en overleg gepleegd over samenwerking, zoals met de Voetgangersbeweging België, de Vlaamse Stichting Verkeerskunde en Fuß e.V. in Duitsland.

Rocov Hollands Midden (RHM)

Namens de Voetgangersbeweging heeft onze voorzitter zitting in het reizigersoverleg van Rocov Hollands Midden (RHM). RHM verstrekt op wettelijke basis gevraagd en ongevraagd adviezen aan het provinciaal bestuur en vervoerders. De provincie Zuid-Holland is in dit gebied voor twee concessies de opdrachtgever: die voor het stads- en streekvervoer van Zuid-Holland Noord aan Qbuzz en die voor de treindienst Alphen-Gouda aan NS.

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL)

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) heeft op 4 juni 2024 besloten om de Voetgangersbeweging te benoemen tot lid van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL). In het OFL ontmoeten rijksoverheid, burgers, bedrijven en andere maatschappelijke organisaties elkaar voor overleg en samenwerking over de fysieke leefomgeving – de omgeving waar we wonen, werken, reizen en recreëren. Het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) heeft het OFL gevraagd advies uit te brengen voor het maken van de nieuwe Nota Ruimte, een aangescherpte Nationale Omgevingsvisie zoals bedoeld onder de Omgevingswet.

Het voorontwerp is een eerste ruimtelijke vertaling van de opgaven voor Nederland richting 2050. Vanuit de Voetgangersbeweging is tijdens de consultatieronde aangedrongen op het handhaven van voldoende regionaal openbaar vervoer binnen de landelijke gebieden, met acceptabele loopafstanden. Dit om vervoersarmoede en auto-afhankelijkheid voor met name ouderen te voorkomen.

Nationaal Masterplan Lopen (NML)

Veel werk is voorts verricht in het kader van het 'Nationaal Masterplan Lopen'. Met het symbolisch uitrollen van een rode loper hebben zo'n zestig partijen op 10 oktober 2024 het Nationaal Masterplan Lopen gelanceerd. Overheden, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven lieten zo zien dat ze zich samen inzetten voor een samenleving waarin lopen voor iedereen een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks leven is. Het NML bevat dertig concrete en uiteenlopende acties: acties gericht op het stimuleren van mensen om meer te lopen, het verbeteren van de voetgangersvriendelijkheid, het ontwikkelen van instrumenten om de openbare ruimte beter in te richten. Ook zijn er actiepunten voor het beter opleiden van professionals, het stimuleren van gemeenten en provincies tot het opstellen van loopbeleid en over het ontwikkelen van meer kennis en data over lopen.

De Voetgangersbeweging neemt deel aan een aantal van deze acties.

Knooppunt Leiden Centraal

De Voetgangersbeweging is betrokken bij het ontwikkelen van plannen voor Knooppunt Leiden Centraal. Om de ontwikkelingen tot 2040 (met een verwachte groei van 40% reizigers) mogelijk te maken, werken het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de provincie Zuid-Holland, gemeente Leiden, NS Stations, ProRail en het Leids Universitair Centrum de komende jaren samen. Dat doen zij in een zogenaamde MIRT-verkenning. Knooppunt Leiden Centraal wordt een plek voor reizigers, bewoners en de mensen die er werken. Het is een plek waar je snel kunt overstappen tussen trein, bus, fiets, Kiss & Ride en taxi. Maar ook een plek waar je rustig kunt wachten, even werken en elkaar ontmoeten.

Op een gemiddelde werkdag telt Leiden Centraal 80.000 reizigers. Voetgangers zijn goed voor 21% van de mensen náár het station en maar liefst 65% van de mensen ván het station.

Het Jaar van de Voetganger

Nadat de Voetgangersbeweging in 2022 en 2023 grote inbreng heeft gehad bij het formuleren en tot stand komen van nieuw voetgangersbeleid voor de gemeente Leiden, is daar op initiatief van de Voetgangersbeweging in 2024 verdere uitwerking aan gegeven door de organisatie van het 'Jaar van de Voetganger' in Leiden. Onderdeel hiervan waren een fototentoonstelling in het stadhuis, diverse rondwandelingen met medewerkers van de gemeente, en een actie om geleidelijnen op de stoep vrij te houden. Er is voor het 'Jaar van de Voetganger' ook een speciaal mailadres geopend.

Een sjabloon is ontworpen dat op de stoep afgedrukt kan worden om mensen bewust te maken hoe breed de vrij te houden voetgangersruimte moet zijn.

Voorbeeld van een sjabloonprint op de stoep.

Op suggestie vanuit de Voetgangersbeweging heeft de wethouder van Amsterdam besloten voor 2025 het 'Jaar van de Voetganger' in Amsterdam te houden. Het plan van de Voetgangersbeweging is dit 'Jaar van de Voetganger' elk jaar in een andere plaats te houden, en dit als een estafettestokje over te dragen van de ene naar de andere stad.

Bijdragen aan gemeentelijk beleid

In aansluiting op onze inbreng in Leiden heeft de Voetgangersbeweging een reactie gegeven op mobiliteitsplannen en plannen voor een autoluwe binnenstad in Leiden, Amsterdam, Delft en Utrecht. Daarbij is tijdens gemeenteraadsvergaderingen ingesproken over de belangen van voetgangers en de bereikbaarheid en loopafstanden naar het openbaar vervoer.

In Bunnik waren wij, op verzoek van bewoners, betrokken bij de planvoering voor een doorfietsroute langs de Provincialeweg en Stationsweg, die dwars door Bunnik loopt. Vanuit de Voetgangersbeweging hebben wij kritische opmerkingen gemaakt over de veiligheid voor voetgangers op de plannen voor het voorgestelde ontwerp, met name voor kinderen en mensen met een beperking in combinatie met de snelle fietsers op deze route.

De provincie verleent subsidie, maar de gemeente Bunnik blijkt niet voldoende budget te hebben voor de uitvoering van het plan. De gemeente heeft besloten eerst een Mobiliteitsplan op te stellen. De Voetgangersbeweging is hierbij om inbreng gevraagd.

Veel van de ontvangen klachten hadden betrekking op hinderlijk geplaatste reclameborden en sterk uit de kluiten gewassen terrassen. Wij constateren dat veel gemeenten wel bezig zijn met het formuleren van voetgangersbeleid en toegankelijkheid, maar dat op het punt van handhaving nog onvoldoende wordt ingezet.

Het afgelopen jaar kwamen weer veel klachten binnen over hinderlijk geplaatste deelscooters, zoals in Den Haag, Amsterdam, Amersfoort, 's-Hertogenbosch en Breda. Dat geldt ook voor slordig achtergelaten fietsen die het trottoir of geleidelijnen blokkeren in Leiden, Haarlem, Utrecht en Amsterdam. Wij hebben deze inmiddels bestempeld als **'struikelfietsen'** en spreken de gemeente aan op hun taak stoep en geleidelijnen vrij te houden.

Op grond van de VN-resolutie en de Wet Handicap moet elke gemeente een Lokale Inclusie Agenda (LIA) opstellen en handhaven, om zo de toegankelijkheid van de openbare ruimte te waarborgen.

Een afwezig hoogteverschil tussen loopruimte en rijbaan pakt slecht uit voor voetgangers. Het plaatsen van fietsen en andere obstakels op de stoep maakt het nog erger.

Scholenproject

Het project rondom het veilig lopen naar de scholen in de Merenwijk in Leiden heeft helaas nog niet tot de gewenste resultaten geleid. (Ons voorstel was de parkeerstrook voor de school op te heffen en kinderen een korte afstand te laten lopen.) De veiligheid rond scholen blijft onze voortdurende aandacht houden. Wij nemen daarbij voorbeeld aan de succesvolle acties die in Vlaanderen worden gehouden onder de naam Octopusplan en de invoering van schoolstraten,

Een andere kijk op de openbare ruimte

Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen vraagt om een nieuwe kijk op de openbare ruimte. Ouderen blijven langer zelfstandig thuis wonen, gezondheid maakt meer bewegen noodzakelijk, er is behoefte aan meer ruimte voor spelen, ontmoeten en verblijven, terwijl de toenemende verstedelijking betekent een toename van het aantal verplaatsingen. Dat alles betekent dat de openbare ruimte moet worden heringericht.

We zullen op basis van de bovengenoemde ontwikkelingen voor 2025-2027 een aangepast beleidsplan opstellen.

Public relations

In 2024 werd veel tijd besteed aan het onderhouden van bestaande contacten en het aangaan van nieuwe relaties en samenwerkingen, zowel binnen Nederland als in Vlaanderen.

De Voetgangersbeweging kwam regelmatig in het nieuws. Zo waren er interviews met NRC, Leidsch Dagblad, Leids Nieuwsblad, TV West, Unity.nl en Sleutelstad. Verder zijn er berichten en reacties geplaatst op diverse sociale media, waaronder LinkedIn en X.

In het verslagjaar kreeg de website www.voetgangersbeweging.nl een professionele uitstraling. Daartoe is samengewerkt met een websitebouwer. Een deel van de site willen we inrichten voor berichten van onze regio's.

Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn en blijven belangrijk voor de ondersteuning van lopende en nieuwe projecten. Op onze verlanglijst staat onder meer onderzoek naar zowel de beleving als de juridische aspecten van 'shared space', het schouwen van looproutes, het verbeteren van de veiligheid en zichtbaarheid van zebraoversteekplaatsen, de toegankelijkheid van looproutes naar het OV, het fietsvrij maken van trottoirs alsmede de toepassing van rechte stoepranden.

Gevleugeld zebrapad in Amsterdam.

Denktank en regiovertegenwoordigers

De 'Denktank' bestaat uit permanente en tijdelijke adviseurs en komt bijeen al naar gelang de onderwerpen die spelen. In het verslagjaar is daarbij uitvoerig gesproken over de ervaringen met shared space.

Regelmatig vindt er overleg plaats met onze regiovertegenwoordigers in Leiden, Den Haag e.o., Amsterdam, Haarlem e.o., Utrecht e.o., Midden-Brabant en Maastricht.

Het bestuur zoekt naar uitbreiding van het aantal vertegenwoordigers voor andere delen in het land.

Bestuur

Het bestuur van de Voetgangersbeweging is in 2024 negenmaal in vergadering bijeengekomen. Deze vergaderingen zijn schriftelijk vastgelegd.

In het bestuur hebben zich enkele wijzigingen voorgedaan. Het bestuur zoekt uitbreiding van het aantal bestuursleden. Tevens wordt bekeken of de statuten aanpassing behoeven.

Leiden, 30 mei 2025

Stichting Voetgangersbeweging Nederland

Boudewijn Leeuwenburgh, voorzitter

Nelly de Kok, secretaris

Wilna Lubbers, penningmeester

Kees Rotteveel, bestuurslid

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2024 STICHTING VOETGANGERSBEWEGING NEDERLAND

TOELICHTING

Het financiële beleid van de Stichting

De Stichting heeft een degelijk financieel beleid gevoerd en kan het jaar 2024 met een positief resultaat afsluiten. We hebben kosten gemaakt voor organisatie, website en reiskosten. Er is een bescheiden eigen vermogen. Conform de statuten heeft een externe partij de boeken gecontroleerd.

De Stichting financiert haar activiteiten op basis van giften en donaties. Enkele van onze donateurs hebben hun bijdrage omgezet in een schriftelijk vastgelegde jaarlijks terugkerend gift. Door gebruik te maken van de fiscale volledige aftrekbaarheid van de gift wegens de ANBI-status is dat een aantrekkelijke manier van doneren die hopelijk door anderen zal worden gevolgd.

In 2025 zal de Stichting stappen zetten om verdere verbetering in de financiële positie te brengen. Het aanschrijven van fondsen, het verwerven van subsidie voor projecten en het verder werven van donateurs staan hierbij centraal.

<u>Rekening en verantwoording over 2024</u>			
<u>Baten</u>		<u>Lasten</u>	
Donaties	1.540,00	Kosten bestuur	
(Eenmalige) giften	295,00	Kosten landelijke vertegenwoordigers	
Sponsoring		Kosten representatie en reizen	68,20
Fondsen		Kosten administratie en bureau	97,58
Subsidies		Bankkosten	169,20
Leningen		Deelname beurzen en congressen	313,64
		Kosten documentatie	
		Kosten website	1.237,25
		Overige kosten	59,40
		Aflossing lening	
Totaal baten	1.835,00	Totale lasten	1.945,27
		Nadelig saldo	(110,27)

<u>Vermogenspositie per 31 december 2024</u>			
Activa			
Bankrekening	1574,12		
Passiva			
Nog te betalen	-	50,00	
	-		
	1574,12	50,00	
	-		
<u>Vermogen per 31 december</u>		1524,12	

Leiden, 30 mei 2025

Stichting Voetgangersbeweging Nederland

Boudewijn Leeuwenburgh, voorzitter
 Nelly de Kok, secretaris
 Wilna Lubbers, penningmeester
 Kees Rotteveel, bestuurslid